

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 5 Września v. s. 1832 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 27 sierpnia.

Przez n a y w y ż s z y dyplomata pod dnem 13 sierpnia, Przenaywielebniejszy Metropolita, *Agafangel*, naytąskawiey mianowany Kawalerem orderu *S. Włodzimierza* 2go stopnia Wielkiego Krzyża, na okazanie względów Monarszych ku pobożney gorliwości tego Arcy-Kapłana, okazaney w rzeczach dobra powszechnego, a szczególniey w czasie grassowania w *Sevastopolu* zaraźliwej choroby.

— Przez n a y w y ż s z e rozkazy dzienne, D. 22 sierpnia, w *Car skiem-Siele*: Naznaczeni: Liczący się w Armii Jenerał-Major *Kozłow* 1szy, na Kommandanta do *Grodna*, na miejsce liczącego się w Kawaleryi Podpółkownika *von Berg*; Podpółkownik *Ekaterynowostawskiego* Grenadyerskiego półku *Czigir*, Dowodzącym tegoż półku, na miejsce Półkownika *Koszkarowa* 1go. Naosnowie Ustaw CESARSKIEY Akademii Woyskowej, Sztabs Oficerami dla dowodzenia instrukcyynymi w niej Oficerami: 20tey artylleryyskiej brygady Półkownik *Łukowski* 3ci, Batalionu Odwodowego 1szej Brygady Saperów Podpółkownik *Blau*, Jeneralnego Sztabu Półkownik *Rokasowski*.

JEGO CESARSKA MOŚĆ oświadcza n a y w y ż s z e zadowolenie: Dowódczy półku *Mozdockiego* Kozackiego, liczącemu się w Kawaleryi Półkownikowi *von Zassowi*; Dowódczy *Kubańskiego* półku Kozackiego, liczącemu się w Kawaleryi Podpółkownikowi *Ushowu*; Kapitanowi półku *Butyrskiego* pieszego *Andrejewskiemu-Milewskiemu* i Podporucznikowi *Smidowiczowi*; Kapitanowi półku *Erywańskiego* Karabinierów *Antonowu*; półków strzeleckich: 39go Podporucznikowi *Essałowu* 1mu, i Chorążemu *Laczinowu*; 40go Majorowi *Barzulowu*; Sztabs-Kapitanowi *Soroczanowu*; Porucznikom *Pulle* i *Rykowu* 3mu i 42go Majorowi *Makarowu*, za odznaczenie się, okazane przez nich w bitwach z *Goralami*. (R.I.)

— NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGO MOŚĆ rozkazać rażyc: PP. Jeneralom, Sztabs-i-Ober Oficerom, uwolnionym ze służby z mundurem, byłego w *Warszawie* oddziału Gwardyi i byłego Korpusu *Litewskiego*, nosić mundury, nie dawniejszego kształtu, ale podług formy, teraz w wojskach tych będącey. (G.S.)

— Przez n a y w y ż s z y rozkaz dzienny, z dnia 23 sierpnia, JEGO CESARSKA MOŚĆ oświadcza n a y w y ż s z e zadowolenie Półkownikowi Korpusu *Zandarmów*, *Prikońskiemu*, za odznaczające się wypełnienie włożonego oń polecenia. Zmarły Kommandant twierdzy *Akkermanskiej*, Podpółkownik półku pieszego *Ekaterynburskiego* *Kjurtó*, wykreśla się z listy rang. (R.I.)

— Naytąskawiey udarowani złotemi medalami na wstędze orderu *S. Anny*, dla noszenia w pętelce, z napisem: *z ratunek ginących*: *Bielski* Głowa Miasta Rejstrator Kollegialny *Kosowicz*, za uratowanie dziecięcia pierśmami jeszcze karmiącego się z pęzru; i *Alexandrowski* syn kupiecki *Jan Perwuszyn*, za uratowanie tonącej w rzecce niewiasty; srebrnym medalem na wstędze orderu *S. Anny*, gubernii *Mohilewskiej*, powiatu *Czerkowskiego*, włościanin PP. *Benkendorfow*, *Klim Fedorow*, za uratowanie tonącej. (G.S.P.)

— Ukazy Rządzącego Senatu:

1) D. 18 sierpnia 1832 z Połączonego zebra nia pierwszych trzech Departamentów, o tém, a żeby sprawy o małoletnich zbrodniarzach, w tych Guberniach, gdzie nie ma Sądów Sumniennych,

przedstawiane były do Senatu, ustanowionym na sprawy kryminalne w ogólności porządkiem.

2) D. 19 sierpnia 1832 z 2go Oddziału 5go Departamentu, a żeby miejsca sądowe, na czas przyszły w policzaniu kaleczących sobie członków obywatelom i gromadom za rekrutów, trzymały się § 536 Ustawy Rekruckiey.

3) D. 20 sierpnia 1832 roku z Połączonego zebra nia pierwszych trzech Departamentów, o pniewszczyźnie i pieniądzech sztrafowych, za samowolne rąbanie małej miary drzew dębowych.

4) D. 23 sierpnia 1832 z 1go Departamentu, o porządku wybierania głos mających (гласных) do rad miejskich.)

5) D. 23 sierpnia 1832 z 1go Departamentu, o usunięciu ze służby i nieprzyymowaniu na przyszłość nigdzie chorążego *Garińskiego* i Porucznika *Szczegłowa*.

6) D. 24 sierpnia 1832 r. z 1go Departamentu, względem płacenia pensyi Urzędnikom wysyłanym na służbę do *Syberyi* i kraju *Zakaukaskiego*.

7) D. 25 sierpnia 1832 r. z 1go Departamentu, o wydawaniu półowiczney płacy roczney Urzędnikom, zostającym pod sądem, z aresztowaniem ich we własnych kwaterach. (G.S.)

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 23 sierpnia.

Ze wszystkich stron Państwa deputacye składają młodszemu Królowi *Węgierskiemu* uczucia radości, iż szczęśliwie uniknął grożącego mu niebezpieczeństwa. Dziś powszechnie tu głoszą, że *Kapitan Reindl*, od zadaney sobie rany, po chybnym okrutnym i zbrodniczym zamiarze, umarł w więzieniu.

— Dnia 29. —

W *Konstantynopolu* okazała się wielka niepokojność, gdy się dowiedziano o odwrocie *Husseina Paszy*. Łykano się o bezpieczeństwo miasta, dla tego z największym pospiechem sprowadzono wojsko. *Hussein Pasza* ma być od armii odwłany, jego miejsce ma zająć *Reschid Pasza*. Wiadomości te, pochodzą z listów handlowych. (G.W.)

F R A N C Y A.

Paryż dnia 24 sierpnia.

Gdy onegdaj wieczorem wrócił Król Jmć do *St. Cloud*, z podróży przedsięwziętej do *Eu*, *Xiążęta Orleanu* i *Nemours* wystąpili konno na przeciw niego do *St. Denis*. Monarcha, wyjechawszy o godzinie 5tey rano z *Eu*, powrót swój tak urządził, iż teraz w dzień jechał przez miejsce, które pierwiey przebywał w nocy. Wszędzie (donosi *Monitor*) mieszkańcy miast i wsi okazywali swoje przywiązanie. Miasteczko *Aumale*, którego nazwisko nosi czwarty syn Króla, wystawiło na drodze bramę tryumfalną, ozdobioną trójkolorowemi chorągwiemi, z napisem: *Dla Ludwika Filipa, on ocalił Francyę*. Na ratuszu przedstawiono Monarsze 24 panien, które, nie mając rodziców, biorą tam wychowanie kosztem Królowey. Dał Monarcha posłuchanie władzom, i mówił z nayznakomitszemi obywatelami o handlu i rzemiosłach. Podobny zapał okazano w *Beauvais* i *Beaumont*, gdzie Król odprawił przegląd gwardyi narodowej. Wszędzie, gdzie cholera grassuje, zostawił Monarcha dowody swojej szczerobliwości.

Wczoray Król Jmć, w towarzystwie Królowey i *Xiążny Adelaidy* przybył z *St. Cloud* do tutejszey stolicy i przewodniczył w Radzie *Mi*

nistrów, na które także Hrabia *Montalivet*, zupełnie wyzdrowiawszy, był obecnym. Po tej radzie, która blisko 4ry godziny trwała, wyjechał Król na powrót do *St. Cloud*.

Wczoraj Xiężna Bragancka otrzymała listy od *Don Pedra*; słychać jednak, iż nie mają być zaspokajające.

Onegdaj w wieczór Posłowie Austriacki i Pruski składali swe uszanowania Królowi w *St. Cloud*. Wczoraj rano Xiążęta *Orleanu* i *Nemours*, byli przytomni mieniom 4ch batalionów tamecznego garnizonu. Gdy wracali Xiążęta do *Tuileries*, potknął się koń pod Xięciem *Nemours*; tak, że mu przygniotł nogę, ale bez niebezpieczeństwa. Po opatrzeniu nogi, udali się obaj Xiążęta najętym powozem do *St. Cloud*.

Dzielniki opozycyjne, prędki powrót Hrabiego *Sebastiani*, przypisują wielkiemu nagromadzeniu się interesów, którym Pan *Argout*, dwa sprawując wydziały, dać rady nie może, nie zaś skuteczności kąpieli, których dopiero od 8 dni używał.

Kapitan inżynierów *Carnot*, syn sławnego Jerersa, umarł na cholera, przeżywszy 36 lat.

Gazeta *Tribune* została wczoraj 64ty raz zabrana przez policję, tak na poczeis, jak i w ekspedycyi.

Piszą z *Tulonu* pod dniem 19 b. m.:—„Administracya wojenna, zażądała od wydziału morskigo 45 dział 36cio-funtowych, aby nasz brzeg w zupełności uzbroid, które też na bateriach ustawiono. Młyny prochowe odebrały rozkaz opatrzenia tutejsze magazyny prochowe. Osmnaście okrętów pierwszego rzędu (okrętów liniowych i fragat), mają tu być przygotowane pod żagle, dla których 11500 ludzi jest przeznaczonych.

Kommandant *Rozzelli* odebrał rozkaz tworzyć z przybytych wychodźców batalion.

Araby zakupili w *Londynie* bardzo wiele prochu dla powstania, które organizuje były *Dey Algieru*, o czem gabinet *St. James* zawiadomił rząd Francuzki.

— Dnia 25 —

Journal du Commerce donosi, iż na odprawionej Radzie Ministrów, nie tylko była mowa o zwołaniu Izby na dzień 3 października, lecz o rrsz o odmianie Ministrów i mianowaniu nowych Parów. Do składu nowego gabinetu pod przewodnictwem Marszałka *Soult*, mają należeć *Panowie Dupin, Bertin de Vaux, Humann, Guizot* i *Thiers*.

W całym kraju czynią przysposobienie, potrzebne do urzędzenia gwardyi narodowej ruchomej. Zdaje się, iż tylko w prowincjach wschodnich odłożono tymczasowie takowe przedsięwzięcie.

Courrier Français mówi, że przysięgli nie są kontenci z zapadłego wyroku sądowego na *Lepage*: rozumieli oni bowiem, że go uwolnią od kary śmierci, uznając go winnym samego zamiaru, a nie spełnionego morderstwa. Ten sam wyodek miał miejsce teraz w Anglii względem *Dennis Collins*. Pokazuje się, że i przysięgli powinni znać cokolwiek prawa.

Redaktor *Gazety du Finisterre*, o potwarz prywatney osoby oskarżony, z powodu równości głosów za i przeciw, sądownie uwolniony, na apellacyą ze strony rządu, skazany został na uwięzienie i karę pieniężną. Lecz Sąd Kassacyjny na zasadzie, że kiedy skarżący milczy, trzecia strona przeciw zapadłemu wyrokowi występować nie może, ostatni wyrok za niebyły uznał.

Z *Tulonu* 19 sierpnia.—Wyszedł ważny rozkaz, aby nie tylko obadwa trzymasztwe okręty *Trocadero* i *Majestueux*, ale wszystkie okręty i fragaty mieć w pogotowiu. Ztąd jednak niemożna pownych wyprowadzać wniosków, gdyż podobne rozkazy były już kilka razy dawane i cofaęte.

Dnia 17 b. m. okręt *Marengo* zawinął do *Tulonu*, wysadziwszy na ląd w *Marsylii* jeden batalion 20go pułku piechoty liniowej z *Oran*.

Generał *Clouet* pisał list z *Nantes* pod dniem 22 do Xięcia *Orleanu*, w którym mówi: „Dowia-

dują się, że Magistrat w *Laval*, podarował W. Xięciowi *Mości Jalagan* (miecz), którym u pewnego dzierżawcy do zachowania zostawił. Prąwiewięzując do niego wiele ceny, ponieważ go otrzymałem od pułku, którym dowodziłem w bitwie pod *Statoonelli*. Chciałem go synowi pozostawić. Gdy jednak w lepszych rękach, jak W. X. *Mości*, nie może się snaydować, ośmielam się, *Mości* Xiążę, przesłać, należący do tego miecza *łańcużek*, który przyjmując uszczęśliwisz i t. d.

Podług telegraficznych doniesień z d. 21 b. m., rozruchy w *Montpellier* zupełnie uspokojone zostały, przez rozropne osobiste wdanie się Prefekta.

O akcie małżeństwa Xiężniczki *Ludwiki*, który, ze względu na starszytny styl, dał powód do rozmaitych uwag, dowiadujemy się, iż, ani *Baron Pasquier*, ani żaden Minister, nie należeli do jego napisania. W archiwum Izby Parów znajduję się dwie księgi w tej rzeczy: jedna z czasu rządu Cesarzkiego, z orłami i insygniami Cesarzskimi, obejmuje akta małżeńskie Xiążąt i Xiężniczek domu *Napoleona*, a druga, w ponsowy szafian oprawna i liliami ozdobiona, zaczyna się od powrotu *Burbonów*, i zawiera akt małżeństwa Xiężney *Berry*. Teraz żądano od Wielkiego Referendarza kopii aktu małżeństwa Królowey *Hortensyi*, Xięcia *Hieronima*, *Napoleona* i Xiężney *Berry*, i po długim roztrząsaniu, przyjęto formę aktu Xiężney *Berry*. Większą jeszcze zwraca uwagę to, iż postanowiono utrzymać księgę starszey linii.

Wczoraj odprawio się w jednym z tutejszych kościołów żałobne nabożeństwo za zmarłego syna *Napoleona*: tłok był taki, iż ludzie nie mogli się pomieścić w kościele. Między obecnymi znajdowało się kilku weteranów, którzy czułości swojej ukryć nie mogli. Xiądz *Auzu* miał Mszą ś. według obrządku Kościoła Francuzko-katolickiego. Pan *Prevost*, dyrektor opery, kierował muzyką. Pewny Prząd wystawił z ambony zasługi *Napoleona*, w przywróceniu godności kościołowi katolickiemu we Francyi, a z resztą unikał politycznych przedmiotów. Po skończeniu nabożeństwa, obecni w znaczney liczbie gwardyści narodowi, czule podziękowali temu Prządowi, iż uczucia ich tak stosownie wynurzył. Kościół był wybity kirem wewnątrz i zewnątrz; w środku stał katefalk ozdobiony trójkolorowemi chorągwiemi, nad którym sława unosiła się z napisem: *A la mémoire du Duc de Reichstadt*. Zupełna spokojność panowała.

Wyprawa *Don Pedra* nie bardzo zajmuje tutejszą publiczność. Wielu ochotników Francuzkich wróciło do kraju, z powodu przykrego obchodzenia się z niemi officerów Angielskich. Znacomitsze osoby, towarzyszące *Don Pedrowi*, nie mają powiększey części wziętości w Portugalii.

Poczta z *Bayonny* do *Madrytu* jadąca, została w okolicy ostatniego miasta przez 25 rabusiów napadniętą i zrabowaną; przy czem postylion i jeden żołnierz z eskorty zabici zostali. Trzem kupcom francuzkim w *Madrycie* mieszkającym, na rozkaz urzędu celnego, wszystkie towary zabrano, i jednego z nich uwięziono, inni kupcy Francuzcy, podali zażalenie przeciw temu postępowaniu do Hrabu *Rayneval*.

Donoszą z *Nauplii* pod dniem 25 lipca, że powstańcy pod dowództwem *Kolokotroniego*, po trzydniowej walce z wojskiem rządu tymczasowego, utraciwszy trzy armaty i wiele ludzi, w góry zapędzeni zostali.

Ostatni Numer wychodzącego tu czasowego pisma, *Album anecdotique*, zawiera rycinę, w której Xięciu *Bordeaux*, sprzącemu na obłoku, *S. Ludwik* wkłada koronę na głowę. Wydawca został pociągnięty przed sąd przysięgłych, którzy go jednak za niewinnego uznali.

Towarzystwo Paryskie, zawiązane w celu zachęcania przemysłu krajowego, ogłosiło 6000 franków nagrody, za odkrycie sposobu robienia z mąki kartoflanej tak dobrego chleba, jak z mąki pszenney lub żytoey.

Ze sprawozdania Dyrektorów towarzystwa

przyjaciół matkówek w *Bostonie*, wykazuje się liczba matkówek Stanów Zjednoczonych na 105,000; z tych użyte są: 50,000 w handlu zagranicznym, 25,000 w handlu nadbrzeżnym, 10,000 do łowienia sztokfiszu, 10,000 do łowienia wielorybów, 1000 znajduje się na statkach parowych, a 6000 na flocie wojennej.

Lud w *Moulins* chciał Pana *Schonen* gwałtem z powozu wyciągnąć i o śmierć przyprowadzić. Wielokrotnie znieważony, uszedł z trudnością i kłopotem, a przybywszy do *Paryża*, podał prokuratorowi skargę na tamecznych mieszkańców.

Twierdzą, że Izby będą niezwłocznie wydały d. 5 października zwołane. Królewskie rozporządzenie, dotyczące się ich zwołania, ma *Monitor* w tych dniach ogłosić.

Już od kilku dni mówią o mianowaniu 30 do 40 nowych parów. Niektóre osoby nie przyjęły tej godności; między temi Marszałek *Lobau* zrzekł się jej na korzyść swego zięcia *Hr. Turgot*, Jenerał *Lafitte*, Deputowany z Departamentu *Arriège*, umarł wczoraj w 60 roku życia swego.

Syn *Lucyana Bonapartego*, który na okęcie handlowym udał się do Grecyi, znaleziony został jednego dnia w kajucie Kapitana zastrzelony, lubo zdawał się być zadowolony z swego losu, podobnym jednak jest do prawdy, że sam sobie tę śmierć zadał. Kapitan kazał ciała w spirytus włożyć, i za przybyciem do *Nawarynu* w przynależnym honorarni pochować.

— Dnia 26 —

Mówią o bliższym wyjeździe *Xięcia Talleyranda*, ale nie do *Londynu*, tylko do *Valençay*.

— Dnia 28 —

Donieśliśmy niedawno, że Konsul Angielski w *Tripoli*, żądał od Deja dla zaspokojenia niektórych pretensyj pewnej summy pieniędzy, których gdy także w oznaczonym czasie zapłacić nie mógł, Konsul wsiadł na okręt *Belveder* i *Actäon*, wraz z 1500 anglikami. Te okręty krążą ponad brzegiem, czekając na wzmocnienie. Zdaje się, że Anglicy, nie mogąc nakłonić Francyi do opuszczenia *Algieru*, mają zamiar założyć także osadę na Afrykańskich nadbrzeżach. Tym sposobem najlepiejby zapobieżono mogącym nastąpić nieporozumieniom.

— Dnia 29 —

Mówią, że nerady, które *Xięź Talleyrand* miał onegdaj z Królem, tyczyły się Belgii. *Xięź* ma w przyszły Wtorek udać się do *Londynu*. Utrzymują, że on zezwolił na propozycje Petnozników, do których Gabinet Tuilleryjski bynajmniej przystąpić nie chce; z tego powodu ma się udać spiesźnie do *Londynu*.

— Dnia 30 —

Onegdaj przybyły ważne depeze od Pana *Durand de Mareuil*, Posła naszego w *Londynie*, z którymi *Hrabia Argout* niezwłocznie udał się do *Xięcia Talleyranda*, i z nim do północy pracował. O godzinie 1 wczeszy w nocy wystano spiesznego gońca do *Bruzelli*.

W hotelu *Braganza*, odebrano wczorajszej nocy depeze, z których się okazuje, że wszystko dotąd w Portugalii w dawniejszym znajduje się stanie. Obiedwie strony ciągle zajęte są wzmacnianiem swych sił.

Francuzki wojenny okręt o 64 działach, został zakupiony dla *Don Pedra*. Innych wiadomości o Portugalii nie mamy. (G.W.)

Z *Algieru* 12 sierpnia. — Stronnicy byłego Deja utworzyli w *Belida* i *Medidiach* spisek przeciw Francuzom; na miejsce zebrania się przeznaczony jest lewy brzeg *Aratch* przy *Bebaly*. Do 2ch dzień, które Marszałek *Clausel* miastu *Medidiach* darował, użyć mają 9 dezertarów z legii cudzoziemskiej. W 8000 wojska z liczną artylleryą, czekamy na ich zastępkę.

ANGLIA.

Londyn dnia 24 sierpnia.

14 b. m. w *Bristol* polityczne towarzystwo dawało ucztę na pamiątkę przyjęcia bilu o reformie; lecz w tej właśnie chwili, gdy kilkuset spro-

zonych gości zasiadać miało do stołu, wdarła się do sali gromada pospólstwa, i epanowawszy stół uniosła tak wszystkie potrawy, któremi je zastawiono, jako i noże, łyżki, widelce i wszelkie sprzęty, które się znalazły pod ręką. Zdzawienie i popłoch pomiędzy gośćmi był nie do opisania.

— Podług wiadomości z *Nowego Yorku*, dochodzących 25 z. m., miasto to trapiące cholera przedstawiać ma widok nader smutny: zimno panujące w powietrzu od dni kilku, uciekający na wszystkie strony mieszkańcy; naród, który podziś dzień stygnął z niezachwianą tęgością duszy, jedyni w świecie republikanie, ukazujący się w całej stałości, kobietom tylko darowane — wszystko to razem nie nader wielkie daje wyobrażenie o sile człowieczego ducha. Pyszny statek parowy *North-America* zwykle przeciążony podróżnemi, przybył ostatnią razą próżny prawie do *Albany*; gdyż cholera niemniejszej jest tam mocy od tej, jaka w *New-York* grasuje. Mieszkańcy zapalają dla czyszczenia powietrza na ulicach ogromne masy smoły, dzieci biegają po nich również z rozżarzonemi główniami, a żółtawe płomienie, oświecające blade, przerażone strachem oblicza ludzi, tworzą obraz piekielny prawie okropności. Przybywającym z innych stron, miasto na pierwszy rzut oka zdaje się być objęte pożarem.

— Taż zaraza, przebiegłszy Azją, która od tak dawnych już czasów pustoszyła Europę i Amerykę, ukazała się nakoniec i w *Australii*; 28 lutego b. r. w nowej osadzie nad rzeką *Łabędzią* umarło już z cholery kilka osób.

— Zgromadzenie narodowe (*National union*) w *Londynie*, dawało ostatniemi czasami wielką ucztę. Kiedy Prezydent obiadu wniósł zdrowie Króla, wszyscy obecni przewrócili kieliszki; muzyka, zamiast zwykłej pieśni „*God save the King*” zagrała pieśń: „*Panuy Brytanio!*” (*Rule Britania*) Sekretarz towarzystwa powstał i miał mowę, w której wyłożył urazy, jakie naród ma do Króla za jego nieprzyjanie Reformie Parlamentu. *Gazeta Spectator* gruntownie zbija te zarzuty i dowodzi, że reforma nigdyby nie była przeszła, gdyby Król szczerze jej nie pragnął. (T.P.)

Donoszą z *Veracruz* pod dniem 1 lipca, że między jenerałami *Santa Ana* i *Calderon* stanęło dnia 13 zawieszenie broni w *Coral Falso* niedaleko *Jalapa*. W skutek tego jenerał *Calderon* ma się cofnąć do *Jalapa*, a jenerał *Santa Ana* do *Paso de Ovejas*, kraj między niemi będący, uważany będzie jako neutralny.

Chili jest w posiadaniu duchowieństwa, które nieograniczone ma wpływ na pospólstwo.

Bolivia pod rządem swego Prezydenta *Santa Cruz* znacznie się podnosi. Temu to utalentowanemu mężowi, który od 3ch lat zostaje przy sterze rządu, winien jest kraj wykonywanie praw cywilnych i karnych, równie jak regularną się zbroją. Pod względem finansowym, *Bolivia* lepiej jest urządzona niż wszystkie inne kraje Ameryki Południowej. W kraju półtora miliona ludności mającym, dochody wynoszą około pół piąta miliona złotych Reńskich, a wydatki nie spełna 4 miliony; tak, że *Bolivia*, nie mając żadnego długu, posiada oszczędności tegorocznej pół miliona złotych Reńskich. Kraj prócz tego obfituje w drogie kamienie i inne rozmaite produkty, które zapewnią dobry byt mieszkańcom. Pan *Braun*, rodem Niemiec, szcwowany od *Boliviara*, jest naczelnikiem kawalerii Boliwijskiej.

Gazeta nadworna zawiera postanowienie Królewskie, mocą którego port *Anguilla* uznany jest portem wolnym.

Liśty z Ameryki donoszą, że w Stanach Zjednoczonych Ameryki Południowej zjawia się niejaka Panna *Wright*, która wyklada prelekcye przeciw małżeństwu.

Znaczna liczba członków parlamentowych postanowiła po ternajbliższym rozwiązaniu izby niższej, usunąć się od spraw publicznych, oddając się życiu prywatnemu. Po większej części są to najdawniejsi członkowie, między niemi liczą Pana *Cocke* nazwanego oycem izby, P. *Peasse*, P.

Newport, margrabię Tavistock, lorda Stanley, PP. Browelow, Lambert, Wetherell, Nicholl i innych.

Tutejsze gazowe oświetlenie potrzebuje rocznie 76 milionów funtów węgla. Na ulicach pali się 7500 latarni, a w domach 62,000 lamp. Ruzy gazowe już w r. 1830 miały około 1000 mil Angielskich długości.

Ajent gospody Lloyds donosi, z *Lisbony* pod dniem 10 b. m.: „Odebrano tu przez telegraf wiadomość, iż 8 batalionów piechoty uderzyło d. 7 b. m. z *Oporto* na korpus generała *Povoas*; lecz odparto je; utraciły jedną haubicę i chorągiew; miały oraz wielu zabitych i rannych. Korpus wspomnianego generała uderzył na legion Angielski i pobił go.”

— Dnia 25 —

Przyszły wiadomości z *Lisbony* i *Porto*, ale nie ważnego nie zawierają w sobie. Dziennik *Times* z pisma odebranego z *Falmouth* pod d. 23 sierpnia donosi: „W tej chwili przybył tu z *Lisbony* i *Porto* statek parowy *Columbia*, który przyniósł wiadomość o powrocie floty *Don Miguela* do portu *Lisbońskiego* dnia 18 b. m. W *Lisbonie* wszystko było spokojnie; nie obawiają się bynajmniej, aby lud mógł być do powstania pobudzony przez wiadomości zewnętrzne, gdyż nie wolno żadnemu obcemu okrętowi zbliżać się do portu, a tym sposobem *Lisbona* sama się blokuje, bez względu na blokadę *Sartoriusa*. — Po bitwie zaszły w dniu 6 b. m. obie floty stały spokojnie aż do dnia 10 przed portem *Oportskim*. Gdy w tym dniu wiatr ustał, *Sartorius* chciał statkami parowymi zaczepić flotę nieprzyjacielską; nim jednak to nastąpiło, powstał północno-wschodni wiatr, który dał łatwość do oddalenia się flocie *Don Miguela*, którą ścigał *Sartorius* do pewnej odległości; dnia 16 b. m. widziano go krążącego znowu przed *Porto*, a 17 rzucił kotwicę, dla nabrania wody i niektórych zapasów. Co do armii i miasta, nic nowego nie zaszło. Armia oblegająca *Porto* ma wynosić 25,000 ludzi, *Don Pedro* ma 14,000 wojska i miasto silnie obwarowano.

Fregata *Briton* wypłynęła dnia 18 z *Cascaes*, aby zająć miejsce okrętu *Stag*, który jest wezwany do powrotu.

Wczoraj Pan *Vandeveyer* oddał Królowi Jmci list od swego Monarchy.

Ostatnie gazety *Lisbońskie* są z dnia 17 b. m. W dniu 11 ogłoszony został okólnik ministra spraw zagranicznych do wszystkich ówczesnych sjęntów, uznający wszelkie przez rewolucjonistów w *Oporto* sprzedane win i wódek, które należą do towarzystwa *Wyższego Duero*, za nieważne i żadne. *Gaceta* z dnia 13 zawiera bardzo długi raport generała *Povoas* o bitwie dnia 7 b. m., która podług niego miała miejsce pod *Souto-Rodon*; rewolucjonisci mieli utracić wiele ludzi (329) i armat, rezytując do *Grijo*. *Migueliści* mieli zabitych i rannych tylko 100. Podług tejże gazety do dnia 15 nic ważnego nie zaszło. Czwarta dywizya stała w *Ballar*, a jej kawaleryi pikiety nie daleko *Oporto*, o jeden strzał od nieprzyjaciela. Ochotnicy Królewscy stali w *Loueiro*, a ich forpoczty we *Formiga*. Przedsięwzięto środki, aby nie przepuścić żadnej żywności do *Porto*.

Gazetę *Cronica Constitucional* mamy z daty 19 b. m. Gubernator w *Oporto* wydał rozkaz, aby żadnego zboża nie wypuszczano z miasta; każdego zaś, kto by przez krzyk postrach szerzył po mieście, aresztować. Bezbronni podczas poruszeń wojska w nocy, nie powinni wychodzić z domu. Z *Coimbry* donosi jeszcze *Cronica*, że tam utworzyło się 500 geryllasów konstytucyjnych.

Flota *Don Miguela* wpływała na *Tag* w chwili, kiedy pakebot *Columbia* stamtąd się oddalał. Że flotta *Don Miguela* powróciła do *Lisbony* z powodu braku żywności, mylnie jest doniesienie, gdyż wypływając dnia 2 b. m. opatrzoną była w żywność na cały miesiąc.

W przyszłym roku od d. 1 stycznia cały dług pozostały Zjednoczonych Stanów Ameryki,

wynosić tylko będzie 6,962,660 dollarów i 27 centymów.

Podług gazet *Nowego Orleanu* z dnia 10 lipca, zbuntowało się wojsko w *Galveston (Texas)*; miasto zrabowało, a mieszkańców, po większej części Północnych Amerykanów, wypędziło.

— Dnia 29 —

Z *Portugalii* nie mamy nowszych wiadomości: przybyły bowiem onegdaj okręt *New-Hope* do *Falmouth*, który wypłynął z *Oporto* dnia 18 b. m., przywiózł tylko potwierdzenie wiadomości odebranych przez statek parowy *Columbia*. Podczas gdy flota *Don Miguela* wracała do *Lisbony*, *Sartorius* czekał na trzy swoje okręty, które się miały z nim połączyć. Dnia 25 b. m. flota *Sartoriusa* ma być wzmocniona czterema okrętami, każdy o 16stu działach. Dnia 18 *Don Pedro* odwiedził kapitana *Thomas Troubridge*, dowódcę Angielskiego okrętu *Stag* i admirała *Sartorius*.

Dziennik Times pisze, że depesze *Don Pedra* mają datę 19 sierpnia, *) i donoszą, że za przybyciem nowego generała *Gasper Teixeira* do głównej kwatery *Don Miguela* na radzie wojennej z generałem *Santa-Martha* postanowiono nie atakować *Oporto*.

Dziennik Globe donosi, że Hiszpania ma zamiar wysłać do *Porto* zbrojną flotę, dla żądania zadosyć uczynienia, za wyrządzone pokrzywdzenie Konsulowi Hiszpańskiemu w *Villa do Condo*.

Morning Herald pisze: „Utrzymują, że gdyby hrabia *Sebastiani* wystąpił z ministeryum, Xiążę *Talleyrand* nie powróci do urzędowania swego w poselstwie Londyńskim, gdyż część liberalna ministerstwa nie zgadza się z widokami tego Xięcia.

— Dnia 31 —

Podług listów z *Tripolu*, miała tam wybuchnąć w dniu 26 z. m. rewolucya, na której czole zosadywał się mniemany następca rządzącego Deja *Sidi Muhamed*. Nazajutrz wojsko Paszy zrobiło wycieczkę z zamku, lecz na powrót wpędzone zostało, i tam się trzyma zamknięte. Spodziewają się, że powstańcy zwyciężą, gdyż większa część mieszkańców im sprzyja. (G.V.)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Bruxella dnia 25 sierpnia.

Monitor tutejszy donosi, że gabinet Paryżki wysłał Hrabiego *Glasson*, któremu *Perrier* dawał często zlecenia dyplomatyczne, z tajnymi instrukcjami do *Hagi*.

Gazeta Messenger de Gand pisze: — „Zwracaliśmy dawniej uwagę na to, iż rząd Angielski, zaraz po rewolucyi Belgijskiej, uważając ten kraj za drogę dla swoich płodów do Niemiec, zawarł niezwłocznie traktat handlowy z *Frankfortem*. Dowiadujemy się teraz, że traktat ten już jest ratyfikowany.

Cholera ciągle grassuje w *Bruxelli*; gdy się w szkole woyekowej pokazała, rozpuszczono wszystkich uczniów.

— Dnia 31 —

Monitor tutejszy zawiera rozporządzenie Królewskie, przez które Generał *Merox* ma sobie powierzone nadzwyczajne poselstwo do Dworu *Berlińskiego*. Na sekretarza przeznaczony jest *P. Seruys*, a na pomocnika *P. Cornelissen*. (G.V.)

N I E M C Y.

Brunświck d. 20 sierpnia.

Przedmiotem powszechnych rozmów jest tu dziś wyprawa, którą gotują we Francyi Xiężę *Karol*. Twierdzą, iż rząd nasz doskonale świadomy jest wszystkiego, i że posiada nawet całkowity plan zamierzanych operacyi, który, według zdania ludzi, co go czytali, przechodzi w działanie wszystkie znane romanse. Dowiadujemy się, iż Xiężę *Karol* zbiera teraz zaciągi w Paryżu i

*) Okręt *New Hope* wypłynął z *Porto* d. 18, depesze *Don Pedra* musiały przeto być przy schyłku dnia pisane i na ten okręt oddane, że zostały datowane następnym dniem.

Wilno dnia 5 Września r. s. 1852 roku.

Fontainebleau, i że znajduje licznych amatorów na premija 5000 franków, które zwolennikom swym z góry wypłaca. Zamierza ona zebrać do 6,000 ludzi i wysłać ich morzem z Havre-de-Grace na Wezere, gdzie potężna ta armija wylądować w Vegelack. Na czele jej stawa Romarino, któremu dano już 200,000 na koszta wojenne. (T.P.)

— Dnia 28. —

Po dziesięcio-miesięcznym odroczeniu, zwołano wczoraj stany naszego Xięstwa. Radca skarbowy Pessen, jako Prezes pierwszej sekcyi zagajł zgromadzone stany.

Frankfort nad M. 24 sierpnia.

Rząd Angielski przy okoliczności niedawno zawartego traktatu handlowego z miastem Frankfort, zrobił kosztowny podarunek dla tutejszej miejskiej biblioteki. Jest to pięknie kosztem Królewskim drukowany zbiór dawnych historycznych wiadomości o Anglii, dla dziejopisów bardzo użyteczny, w 70 tomach, w czerwony safian przepysznie oprawnych, zawarty. — Frankfort do podziękowań za ten dar, dodał mapy i plan swego miasta, na których muzeum Brytańskiemu zbywało.

Würzburg 27 sierpnia.

Dnia dzisiejszego, rano wydarzył się tu bardzo smutny wypadek: Żona po zmarłym niedawno kassyerze Fuss, została przez pensyonowanego Podpułkownika Illini zastrzeloną, z powodu zayść mianego przemówienia się o kota. Sprawca, opatrzywszy się w broń, zagroził śmiercią każdemu, ktoby się ważył do niego zbliżyć. Tymczasem postawiono wartę przed domem.

Hannover d. 31 sierpnia.

Na posiedzeniu Izby drugiej w dniu 25 b. m., Doktor Christiani powstawał przeciw wnioskowi kommissyi; dowodził on, że uchwały Związku Niemieckiego, są przeciwne ustawom Hannoverskim, i żądał, uchwalenia do Króla adresu, wystawiającego uchwały Związkowe, jako obrażające tak atrybucye Królewskie, jako i ustawy krajowe, z prośbą, aby raczył bronić praw swego kraju, przed Zgromadzeniem Związkowem. PP. Saafeld, Freudentheil i wielu innych, popierali jego zdanie. Toż samo P. Meyer, dodając, iż na przypadek, gdyby wniosek kommissyi zyskał większość, proponuje dodatek do niego, przez który wezwanoby rząd, o uzyskanie królewskiego zapewnienia, że uchwały Związku z d. 28 czerwca, niemogą bynajmniej nadwierać ustaw krajowych. Przy głosowaniu, wniosek P. Christiani większością 36 głosów przeciw 26 został odrzucony, a wniosek kommissyi z dodatkiem P. Meyer przyjęty.

Hamburg dnia 1 września.

Donoszą z Vera-Cruz pod d. 4 lipca, że rząd w Meksyku zawieszenia broni nie ratyfikował i wydał rozkaz niezwłocznego rozpoczęcia na wszystkich punktach kroków nieprzyjacielskich. (G.W.)

PORTUGALIA.

Oporto 13 sierpnia.

Gazeta Cronica Constitutional pisze: — „Doświadczyliśmy, że d. 10 b. m. Admirał Sartorius uderzył na flotę Don Miguela, że nazajutrz ponownie została walka, i że okręt nieprzyjacielski Don Joao, będąc bardzo uszkodzonym, musiał powrócić na Tag. Sartorius zapewnia, że flotta Donny Maryi zwycięży niezawodnie flotę Don Miguela. Podług depeszy przysłanych rządowi, fregata nieprzyjacielska Douradina, zupełnie niezdatną ucyzioną została, przez co cała flotta Don Miguela w wielkie wpadła była zamieszanie.”

Wkrótce flotta nasza wzmocnioną zostanie trzema wojennymi okrętami i jednym wielkim parowym statkiem. W ostatniej bitwie okręt Rainha da Portugal miał tylko dwóch ludzi zabitych

i dwóch ranionych, a Donna Marya jednego zabitego, a 4 rannych.

Minister skarbu ogłosić kazał, aby osoby; które jeszcze nie odebrały zapłaty za dostawioną żywność, iżby się po takową do kommissoryatu zgłosily.

Lisbona dnia 17 sierpnia:

W Gazetach Angielskich umieszczony jest urzędowy rapport Admirala Sartoriusa do Ministra marynarki, o wypadkach zaszytych w pierwszych dniach sierpnia.

„Na pokładzie okrętu Rainha da Portugal 12 sierpnia. Pozwalam sobie zawiadomić JW. Pana, jak tylko na dniu 5 b. m. o godzinie 10tej rano, flotta nieprzyjacielska z jednego liniowego okrętu, jednej fregaty, 3 korwet i 3 brygów złożona, opuściła Tag, podniosłem natychmiast kotwice, i ścigając okręty Donna Marya, Amelia i Eugenia do siebie, udałem się za nieprzyjacielem, bokiem z zachodniej strony. O godzinie 5tej po południu, widząc się znacznie daley posuniętym niż nieprzyjaciel, zwróciłem się ku jego wschodniej stronie, i tym sposobem zyskałem wiatr pomyślny. O godzinie 6tej w wieczór, uważając, że noc ciemna podaje mi sposobność odciąć niektóre okręty od floty, przełamłem linią nieprzyjacielską, i rozpocząłem mocny ogień przeciw liniowemu okrętowi Don Joao i fregacie, która mając przewyższającą liczbę żagli, potrafiła zbliżyć się pod zasłoną admirałskiego okrętu. Cała korzyść mego obrotu, było odłączenie jednego wielkiego brygu, który, jakem się później dowiedział, będąc bardzo uszkodzonym, wracał na Tag. Nazajutrz rano Amelia z powodu złego sposobu żeglowania, unikając spotkania się z flotą nieprzyjacielską, oddalić się musiała, i dotąd jeszcze nie powróciła. Gdy aż do dnia 10 żadnej nie było ciemnej nocy, z którejbym mógł korzystać, postanowiłem innym sposobem odciąć fregatę nieprzyjacielską. O wpół do 10tej uderzyłem na nieprzyjaciela, i przywiodłem do skutku ogólną walkę między dwiema moimi fregatami i całą flotą Don Miguela, popierając ją blisko do 11tej; wtedy widząc flotę w ścisłej linii, oddaliłem się. Nad ranem udało mi się znówu zająć stanowisko w kierunku z wiatrem, i spostrzegłem, że Admiralski okręt nieprzyjacielski utracił swój główny maszt. Oddać muszę winną sprawiedliwość nieporównanej waleczności całego wojska i roztropności kommanderujących oficerów, szasęólnie Kapitanów Mins i Crosbie, przy tak nierównej walce, w której potykaliśmy się z nieprzyjacielem, mając 88 armat mniejszego kalibru, przeciw 242 działom, między którymi znajduje się wiele bardzo ciężkich. Mam się za szczęśliwego, że mogę zapewnić, iż ogień nieprzyjacielski, lubo ostry, ale źle był, podług ich zwyczaju, prowadzony; dla tego okręt Donna Marya miał jednego zabitego a 5 ranionych, mój okręt 2 zabitych i tyleż ranionych. Odtąd trzymam się wciąż z wiatrem blisko nieprzyjaciela. Tymczasem wysłałem bryg Villaflor po resztę moich okrętów, przed Lisboną stojących, a Eugenię z zawiadomieniem do JW. Pana. Mam honor i t. d.

(podpisano) Sartorius.

Subdelegatowi policyjnemu we wszystkich prowincjach Hiszpańskich, jak donosi Angielski Courier, przestano zawiadomienia o powodzeniu Portugalczyków, dla publicznego ich ogłoszenia, jak następuje: — „Zurzędowych wiadomości, które ostatnią pocztą odebrałem, wykazuje się, że, jeżeli bitwa w dniu 22 lipca, blisko Porto korzystnie wypadła na stronę Don Miguela, to nazajutrz pod la Granza, lubo bardzo krwawa, lecz większe zapewniła mu korzyści. Przez 10 godzin, mówi urzędowy artykuł, powstańcy bili się z rozpaczą; jęncy wzięci w niewolę donoszą, że prócz wielu oficerów, polegli na placu boju Adjutant ex-Cesarza Don Pedra i Jenerał Villaflor. Kawalerya

Chaves odbyła kilka pięknych ataków, i wytepiła do szczytu batalion cudzoziemców. Za pomocą ciemney nocy uszli powstańcy zupełnego zniszczenia, chroniąc się do *Porto*. Kończąc niniejsze zawiadomienie, odbieramy w tej chwili wiarogodne doniesienia z *Lisbony* z datą 23 lipca, że w skutku powyższych b. t. w. w dniach 22 i 23 zeszłych, wojsko zwycięskie weszło d. 25 do *Porto*. Ten szczęśliwy wypadek jest uroczyscie obchodzony po całej *Portugalii*. Oresze nieodbitków rewolucyjnych nie jeszcze nie doniesiono.

W *Pampelonie* d. 6 sierpnia 1832 r.

(podp.) *M. Leonardo Vizmanos.*

(G.W.)

W Ł O C H Y.

Medyolan d. 22 sierpnia.

Gazeta wychodząca w *Korfu* pod d. 28 lipca donosi z listów świeżey daty, iż jest nadzieja, że interessa Egipsko-Tureckie będą wkrótce ułatwione w dobrym sposobie, i że Vice-Król Egiptu nie przestaje szukać wszelkich sposobów, aby pozyskał przebaczenie Sułtana. Wojna między niemi przynosi nader szkodliwe skutki, tak dla *Porty* *Ottomańskiej*, jako też dla handlu w ogólności, i nie można przewidzieć, kiedyby się orężem rozstrzygnęli. Inne listy z *Malty* potwierdzają tę wiadomość w pewnym sposobie. (G.W.)

Teatr. Jutro komedya: *Karykatury.*

O g ł o s z e n i a.

1 Od Rządu IMPERATORSKIEY Wileńskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii czyni się niniejsze ogłoszenie, aby życzący dostawić dla pomienioney Akademii drzewa sosnowego sążni trzy-arszynowych w jedno polano od 12 wierszków 1000, i brzożowego sążni 500; chcieli przybydź na licytacją w tymże Rządzie d. 9 września roku idącego o godzinie 11tey zrana odbywać się mającey i na przetarg d. 12 tegoż miesiąca.

Sekretarz Antoni Potocki. (1105)

1 Życzący podjąć się wycierania przez rok cały kominów w domach b. Uniwersytetu, a teraz należących do CESARSKIEY Wileńskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii, zechcą stawić się do licytacji w Rządzie pomienioney Akademii d. 9 września roku idącego o godzinie 12tey zrana, i do przetargu dnia 12 tegoż miesiąca.

Sekretarz Antoni Potocki. (1106)

1 Znaydujące się w Ratuszu Wileńskim Sklepy pod N. 2m, 5m i 9m z terminem od dnia 29 terażniejszego miesiąca septembra po dzień 29 7bra 1835 roku, a oznaczone Nrami 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14 i 15, Sklepy z terminem od dnia 1 januarii 1833 po dzień 29 7bra 1835 roku, wypuszczone zostaną w arendowną dzierżawę więcey postępującym za one arendy z warunkiem iżby w tych Skleпах, tylko sprzedaż Towarów Materiałnych, galanteryynych i korzennych oraz tym podobnych utrzymywana była. A zatem życzący arendować którykolwiek z pomienionych Sklepow, raczą przybydź do licytacji dnia 12 teraz bieżącego miesiąca septembra na Ratuszu w Izbie Rady Mieyskiej Wileńskiej odbydź się mającey. O czém Rada Mieyska podając do wiadomości powszechney takowe ogłoszenie podpisuje. Dnia 2 septembra 1832 roku.

Michał Jurewicz R. M. W.

Pismowodea Poźlewicz. (1101)

1 Dom gościnny mieyski pod N. 10 na Ostrobramskiej ulicy w Wilnie sytuowany, oddany zostanie w arendowną dzierżawę od dnia 1go Januاری 1833 roku po dzień 29 7bra 1835 roku. A zatem życzący zaarendować Dom Gościnny, raczą przybydź do Licytacji dnia 13 terażniejszego miesiąca Septembra na Ratuszu w Izbie Rady Mieyskiej Wileńskiej odbyć się mającey. O czém też Rada podając do wiadomości powszechney takowe ogłoszenie podpisuje. Dnia 2 Septembra 1832 roku.

Michał Jurewicz R. M. W.

Pismowodea Poźlewicz. (1102)

1. Sąd Powiatowy Nowogródzki Gubernii Grodzieńskiej, wzywa Dworzan Adama, Alexandra i Jerzego Nikołaja synów Mickiewiczów, do wystuchania wyroku tego Sądu 29 augusta 1832 roku zapadłego w sprawie Skarbu stosującego pretensją do majątku Franciszka Nikołaja syna Mickiewicza i do murowanego domu wspomnionych Mickiewiczów w mieście Nowogródka znaydującego się.

Pisarz Zaborski.

Pełniący obowiązek Sekretarza Płoński. (1105)

1 Karol Pruszyński z Wołynia przed laty blisko dwudziestu znaydując się w Wilnie, pożyczł u pewnego pieniędzy, wierzyciel raczy z wyrażeniem ilości i okoliczności, odezwać się o swoją należytość do Krzemieńca pod adresem JW. Lamberta Jełowickiego Marszałka tegoż Powiatu. Nieodezwanie się do roku od daty ogłoszenia niniejszego, inną drogę wskaże do opłaty tego długu. Dnia 22 sierpnia 1832 roku. (1107)

1 Przy ulicy trockiej, w domie XX. Franciszkanow, pod N. 392, są do zbycia o przyzwolną cenę dwa pantaliony i fortepiano mahoniowe, mechaniki angielskiej, każde o sześciu oktav, należytych pedałów i dobrego tonu; amatorowie lub potrzebujący raczą się zgłosić do właściciela onych.

Carl F. Janson instrumentmacher.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (1100)

2. Od Podolskiej Izby Skarbowey ogłasza się, iż w niej ma się odbywać siedemnastego października terażniejszego roku, targ a dwudziestego tegoż miesiąca przetarg, na oddanie w dwónastoletnią arendę, czwartey części wsi Bakoty, położoney w Uszyckim powiecie.

Podług inwentarza sporządzonego w 1832 roku, przy zrobieniu tego majątku opisania, wyliczono pańszczyzny ciągłej, 81 dni, a pieszey 1134 dni; samey zaś intraty do której rachunku dzień pańszczyzny przyjęty ciągły po pięć, a pieszy po cztery kopiejek w ogóle sto piędziesiąt pięć rubli i ośmnaście kopiejek srebrem, dusz płoi męskiej 47 i żeńskiej 46; ziemi uprawney 88 dziesięcin, 308 sążni, łąk 3 dziesięcin 576 sążni, a dla ekonomii uprawney 20 dziesięcin, i wszystkie pozostałe od podziału włóściańskich łąk.

Życzący uczestniczyć w takowych targach, mają przybydź z pewnemi ewikcyami do Izby Skarbowey, która im zkomunikuje, tak inwentarz, iak inne wiadomości o wyrażonym majątku. 16 julii 1832. Sowietnik Krycki.

Naczelnik Stołu Antoni Kuczyński. (1092)

2. Od Borysowskiego Ziemskiego Sądu ogłasza się, iż w Borysowskim Powiecie wzięty za nieokazanie na piśmie świadectwa *Matwiey Nifetow Pawłoczow*, który się powiadał włościaninem Penzeńskiej Gubernii Mokrzańskiego Powiatu, Jenerałowej Durasowej ze wsi Lamowki, przymiotów: wzrostu średniego, twarzy śniadej, oczu szarych; włosów na głowie światło-rusych, lat 22, który się znajduje w Borysowskim mieskim ostrogu i postanowiono uczynić stosownie do jego opowiadania sprawkę, o czém pisano Penzeńskiej Gubernii do Mokrzańskiego Ziemskiego Sądu. Junii 10 dnia 1832 roku.

Assesor Puzyna.
Sekretarz Popacki. (1090)

2. Od Borysowskiego Ziemskiego Sądu ogłasza się, iż w tutejszém powiecie za nieokazanie na piśmie świadectwa wzięty *Andrey Iwanow Lewczenko*, który się powiadał włościaninem Kijowskiej gubernii i powiatu obywatela Andrzeja Fiedorowicza Soszyna ze wsi Wiszniewa, mający od urodzenia lat 23, przymiotów następujących: wzrostu średniego, włosów na głowie ciemno-rusych, na wąsach i brodzie rusych, na lewe oko ślepy i z prawej strony na szczęce niżej ucha ma znak od byłego wrzodu, i że ten człowiek znajduje się w Borysowskim turemnym Zamku i postanowiono uczynić stosownie do jego opowiadania sprawkę, o czém pisano do Kijowskiego Ziemskiego Sądu i do tameczney miejskiej Policyi. Czerwca 24 dnia 1832 roku.

Assesor Dąbrowski.
Sekretarz Popacki. (1091)

2. Sąd Exdywizorski na rozdział funduszów JW. Ewarysta Słotwińskiego byłego Podomorzego Ihumeńskiego w majątności Meynerowie w Pttcie Ihumeńskim za remissą Sądu przedtém Głównego Mińskiego 2go Departamentu, a dopiero Izby Cywilney ustanowiony, w skutek ukazu teyże izby w roku terażniejszym 1832 augusta 5 dnia nastątego naznaczywszy dzień 15ay nowembra terażniejszego 1832 roku na zjazd Sądu Exdywizorskiego do majątności Meynerowa dla ostatecznego rozsądzenia, zawiadania wszystkich kredytorów i jakiegokolwiek stosunki z masą konkursową mających, iżby sub amissione rei do Sądu Exdywizorskiego na oznaczony termin z upominkami swemi jawili się z mocy remissy przez nicieyszą ostateczną czyniącą się trzykrotną awizacją zapowiada. Roku 1832 augusta 25 dnia.

Sędzia Ziemski Ihumeń. Kawaler Jan Borsuk.

Aurelian Wolski Podśudek Ihum.
Joachim Sobolewski Podśudek Ihum. (1095)

Uwiedomienie z ogrodu *P. Strumilly w Wilnie*.

2. Georgiuy pełne, *Georginia variabilis*, inaczej *Dahlia*, bez wątpienia, są nayspierwszą i naysięknieyszą ozdobą ogrodów, gdyż uprzyjemniają swoją postacią i kwiatai, od ostatnich dni junii aż do mrozów, i chociaż niektóre gatunki okazują pierwsze kwiaty mniej pełne, lecz im dłużej kwitną tym pełnieysze wydają kwiaty. Lubią ziemię dobrą i tłustą, przez lato wilgotną i wystawę na słońce. Gdy

w jesieni przywrozkki powarzą kwiaty i liście, wówczas odciąć łodygi zostawiając nad korzeniami na trzy cale, wydobydź z ziemi, dobrze osuszyć i utrzymywać przez zimę w suchym piasku, w miejscu wolnym od mrozów, aby na wiosnę w aprylu znówu zasadzić w ziemi ogrodowej. Dla rańszego kwiatu, ktoby miał oranżeryą, lub w pokojach, można pierwey w marcu zasadzać do wazonów dla popędzenia, a potém kiedy powietrze ociepleje, z wazonów wysadzić do gruntu. Czas przesyłania jest naywłaściwszy w jesieni, w miesiącach oktobrze i nowembrze, na wiosnę w marcu i aprylu. Mogą być przesyłane pocztą, za opłatą dochodu pocztowego. Cena jednego krzaku na wybor r. s. 1, kollekcya z dziesięciu razem krzaków, ale osobnych kolorów i gatunków r. s. 5, upakowanie osobno wynagradza się umiarkowanie.

Katalog Georginów pełnych pod przyjętymi nazwiskami, które odznaczają się pełnością, albo kolorem, wielkością i obfitością kwiatai.

1. Virgo, liliowo-biała.
2. Aurora, ceglasta z żółtym.
3. Ma bonne Luise, liliowa.
4. La Sulphurine, siarczysta.
5. Carmoisine, karmazynowa.
6. la Castilienne, cielista.
7. Helene, fioletowa.
8. Ma Belle, pasowa.
9. Ludowska, izabellowata.
10. Belle Hollandaise, lil z żółtym.
11. Aurantiaca, pomarańczowa.
12. Diana, biała.
13. Alexandra, różowa w pasy.
14. Elegante, dwukolorowa.
15. Thalia, karminowa.
16. Manteau Royale, purpurowa.
17. Cocarde, liliowa z białym.
18. Eclipse, czerwona.
19. Brunete, ciemna pinsowa.
20. Venus, mieniona.
21. Izi, dzika.
22. Eleonore, liliowo-karminowa.
23. Calipso, miedziana.
24. Aimable, w paski na dnie białym.
25. Ardense, ognista.
26. Emilie, liliowo-mordere.
27. Ma favorite, różowa.
28. Singuliere, czerwona z żółtym.
29. Superbe, ciemna z pasem.
30. Josephine, brzoskwińowa.

Jeżeli by dla opóźnionej odezwy, już nie było jakiego koloru rozmnożonego, może być zastąpiony przez inny kolor równie piękny.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (1096)

2. Niżej podpisany synowiec ś. p. Jerzego Dąbrowskiego dowiedziawszy się, iż tenże, w Powiecie Szawelskim, schodząc ze świata, zostawił potomstwo płci męskiej: wzywam małżonkę zmarłego, lub opiekunów, iżby mi przestali metryki tych dzieci do Wilna, dla przyłączenia do dekretu wywodowego. 1832 r. sierpnia 31 dnia.

Franciszek Dąbrowski Lekarz przy szpitalu Wojennym Wileńskim. (1099)

3 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома, ошъ Санктпетербургскаго Опекунскаго Совѣща симъ объявляешся, что въ ономъ продаешся съ аукціоннаго публичнаго шорга заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Дѣйствительнаго Спашскаго Совѣтника Димитрія Никифоровича Добжанскаго, Могилевской губерніи и уѣзда въ мѣстечкѣ Кругломъ съ деревнями всего 2,074 души мужеска пола писанныхъ по ревизіи 1816 года.

Оное имѣніе продаешся съ рожденными полсъ ревизіи дѣтьми, со всею принадлежащею къ оному землею и всякимъ на оной строеніемъ; по чему за произведеніемъ одного шорга, для двухъ еще назначены сроки будущаго Ноября мѣсяца 24 и 29 числа сего года. Желающія къ покупкѣ означеннаго имѣнія, могутъ являшся въ Опекунскій Совѣщъ показанныхъ число и видѣш въ ономъ продаваемому имѣнію опись, условіе продажи и форму купчей крѣпости.

Экспедишоръ Осмоловскій. (1093)

3 Rada Opiekuńcza St. Petersburga CESARSKIEGO Domu wychowania ninieyszém ogłasza, iż w niey przedaje się z aukcyynego publicznego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchomy majątek Rzeczywistego Radzcy Stanu Demetriusza Niceforowicza Dobrzańskiego, Mohilewskiej gubernii i powiatu, w miasteczku Kruhlem z wsiami w ogóle 2,074 dusz płci męzkiey, zapisanych do rewizyi 1816 r.

Pomieniony majątek przedaje się z urodzonymi po rewizyi dziećmi, ze wszelką przynależną do nich ziemią i wszelkiem na niey zabudowaniem, zaczęm za przeysciem jednego targu, dla dwóch jeszcze, przeznaczone terminy następującego miesiąca listopada 24 i 29 dnia terażnieyszego roku. Życzący nabyć pomieniony majątek, mogą przybydź do Rady Opiekuńczej pomienionych dni i widzieć w niey przedawanego majątku opisanie, kontrakt przedaży i formę przedaźnego prawa.

Expedytor Osmołowski. (1093)

3 Dom drewniany pod Nrem 732, szlachecki sytuowany na ulicy Portowej swauey, naprzeciw koszar Łabowskiego; z ogrodem fruktowym, oranżeryą, inspektami, ze sklepami warzywnemi, stajnią, wozownią: zgoła ze wszelkiemi wygodami objęty, wypuszcza się w arendowną possessyą od 1go 7bra roku idącego. Ktoby sobie życzył, takowy dom zaarendować na rok jeden lub też na wieczność nabyć, raczy zgłosić się do aktorki, w tymże domie mieszkającej, dla umówienia się o cenę onego; każdego dnia zrana od godziny 6tej do godziny 8mej po południu od 12 do 2giey. Oczém oznajmuję przez Gazetę Kurjera Litewskiego.

W tymże domie, ktoby sobie życzył kupić pojedynczo, drzewa fruktowe różnego gatunku, do zakładania ogrodu nowego, może one nabyć za pomierną cenę, jako to: jabłka,

gruszki, wisznie, winogrona fraktowe, kasztany, w rozmaitym wieku, topole różney wielkości, agrest, porzeczkі w dobrym gatunku, także szparagi od lat kilku do przeniesienia, i inne rośliny, może z tąż aktorką umówić się. Dnia 26 augusta 1832 roku w Wilnie.

Katarzyna Perkowska.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (1077)

7 Od Główney Dyrekcji Kredytowego Ziemskiego Towarzystwa, ninieyszém ogłasza się, iż stosownie do artykułow 124 i 125 Postanowień Seymowych o Kredytowém Ziemskiem Towarzystwie, Listy Zastawne, pod literą E, z Nrami 96,854 i 96,964, każdy z należącemi do nich 5cią kuponami, także i same kupony pierwszej i drugiej półowy przeszłego 1831 roku, również pierwszej i drugiej półowy terażnieyszego 1832 roku, i nakoniec z pierwszej półowy przyszłego 1833 roku od następujących Listow Zastawnych:

Litera A,	N. 156,895		
— B,	— 155,554	— 155,545	
— —	— 155,546	— 154,465	
— C,	— 119,082	— 119,083	
— —	— 119,084	— 119,085	
— —	— 119,086	— 119,087	
— —	— 119,088	— 119,089	
— —	— 9,400	— 11,755	
— —	— 72,186	— 119,096	
— D,	— 19,819	— 19,826	— 129,156
— E,	— 113,426	— 133,427	— 153,438
— —	— 133,429	— 23,707	— 24,734
— —	— 24,425	— 81,322	— 82,092

są własnością Antoniego Ostrowskiego, który zgorzały, w zdarzonym pożarze, w miesiącu kwietniu, t. r., i dla tego on podał do Główney Dyrekcji prośbę, o sporządzenie mu duplikat. Zatem Dyrekcya prosi wszystkie te osoby, któreby do własności wspomnionych Listow Zastawnych i Kuponow, rościły jakkolwiek pretensyi, ażeby z niemi w przeciągu jednego roku, licząc od dnia 10go lutego 1832 roku, jak od czasu pierwszego ogłoszenia, nieodmiennie stawiły się do Główney Dyrekcji będącej w Warszawie; w przeciwném zaś zdarzeniu pomienione Listy Zastawne i Kupony znikczemnionemi zostaną, a na miejsce ich wydane będą Duplikaty.

Sprawnujący obowiązek Prezesa Ignacy Cieszkowski. Pisarz Drewnowski.

1831 roku
grudnia 10 dnia
M. Warszawa.

(19)

Rada Mieyska Wileńska ma honor ninieyszém uwiadomić, że tuteysi Wexlarze od 1go po d. 8 terażnieyszego Septembra Kurs monet następných pokazali takowy: za dukat nowy dają r. 10 k. 65, a sami przedają po r. 10 k. 85; za dukat stary dają r. 10 k. 35, a sami przedają po r. 10 kop. 55, za imperyał dają rub. 38, a sami przedają po r. 38 k. 50; za pół imperyał dają rub. 19, a sami przedają po rubli 19 kop. 25, za rubel srebrny całkowy dają rubli 3 kop. 63; a sami przedają po rub. 3 kop. 68 i za rubel srebrny drobną monetą dają po rubli trzy kop. 70 assygnacyami.

Виленской Городской Думы Гласный Венерь.

Письмоводитель Поздевичъ.

Drukarnia A. Marcinowskiego.

Dozwala się drukować. Wilno. 1832. d. 5 Września.

CENZOR Leon Borowski.